

Liturgie voor de online viering van zondag **7 februari 2021, 10.00 uur Vijfde zondag na Epifanie**

Voorganger: ds. Peter van der Schans

Lector: Titia Krijger

Organist: Marjan Klein

m.m.v. Alex van Eck

Thema: De schepping schoon houden maakt blij

Viering beschikbaar om:

10.00 uur op www.kerkdienstgemist.nl

Na de dienst ook beschikbaar op www.pgij.nl

Protestantse
Kerk

Protestantse gemeente te IJsselstein

- De Paaskaars brandt
- Orgelspel vooraf
- Welkom door de voorganger:

Welkom aan iedereen die met ons verbonden is via kerktv en kerkomroep.

Welkom ook aan ieder die hier in de kerk als medewerker aan deze dienst een taak heeft.

Misschien dat het wel goed is, dat er nu maar een paar mensen naar de kerk hoefden te komen.

Ik heet ook speciaal welkom aan Alex van Eck. Ik ken hem al van lang geleden. Hij woonde met ouders, zus en broer in Vleuten toen ik daar predikant was. Zat bij me op catechisatie, kwam naar de kerk en paste bij ons thuis af en toe op de kinderen.

En toen kwamen we elkaar weer tegen hier in IJsselstein. En raakte ik geboeid door zijn passie: #enjoycleaningup. Ik heb dat voor deze dienst vertaalt in: ***De schepping schoon houden maakt blij***. Ik wilde hem en zijn verhaal graag eens in een dienst van ons naar voren halen.

Dat is vandaag geworden. In deze GA!-viering. Ik deed de voorbereiding samen met Marjan Rooker.

Laten we stil staan bij het overwerp van vandaag. Alex heeft ons een paar filmclips gegeven die ons zeker helpen er in te komen.

Kijk en laat het tot je doordringen!

...

AAN HET BEGIN

- Toewijding door stil gebed en kort orgelspel
- Groet en Bemoediging
- We luisteren naar: intochtlied: *'Dit is een morgen'* (Lied 216)
<https://np-kroncrv-v2-staging.s3.amazonaws.com/Dit-is-een-morgen-Pinksterviering-Met-hart-en-ziel.mp4>
 Zie zo nodig: <https://kro-ncrv.nl/download-liederen>
- Gebed aan het begin

Wij danken U voor deze aarde
waarop wij mogen wonen.

Als uw tuin
mogen wij haar bewerken
en bewaren:
een wereld voor mensen
en dieren.

Wij danken U voor deze aarde,
zo groot en wijd
en prachtig om te zien.

Wij mogen wonen
in de wijde ruimte
van uw heerlijkheid.

Dank, Heer!
Amen.

- We luisteren naar: Psalm 139:8 en 14

- Smeekgebed, besloten met het Lied 299j

Oogkleppen

God, er ontgaat ons zoveel.
Telkens weer schrikken we op
en denken: 'Hoe kan dat nou,
niks van gemerkt!'
Het lijkt eigenlijk wel
of we oogkleppen voor hebben.

Maak ons bewust
 van de zee die vervuilt.
 Van de oprukkende smog.
 Van de groeiende haat
 tussen mensen en volken.
 Maak ons bewust
 van de brandende tranen
 achter een vrolijk gezicht.
 Van de noodkreet, verborgen
 in een stroom van woorden.
 Van de afstand
 die tussen mensen ontstaat
 zonder dat we het merken.

God, u merkt het wél.
 Open onze ogen.
 Help ons in te grijpen
 in wat verkeerd gaat
 en geef ons waardering
 voor al die dingen
 die ongemerkt goed gaan.
 O God.
 hoor ons.
 Want we bidden samen:

(Oogkleppen_Greet Brokerhof_Zeg het maar gewoon_1_p24)

- Loflied: *'Heel de schepping geeft U eer'* (Opwekking 586)
<https://www.youtube.com/watch?v=0-0plEyB190>

DIENST VAN HET WOORD

- Gebed om de opening van het Woord

Here God,
 u die onze bezieling bent,
 nu wij uw Woord openen:
 geef ons de Geest
 van kracht,
 van liefde
 en van bezonnenheid,
 dan zullen wij in staat zijn
 met een vaste wil,
 een warm hart
 en een gezond verstand

uw goed recht te behartigen,
 uw lieve vrede te stichten,
 uw schepping te eerbiedigen.
 Amen.

- Moment met de kinderen

Heen en weer:
 Je zit in een auto.
 De weg is bochtig.
 Bijvoorbeeld als je in de bergen omhoog rijdt.
 Je wordt heen en weer geslingerd.
 Van de ene kant naar de andere kant.

De komende twee zondagen gaan de verhalen over Jona. Een bijzondere profeet, die in zijn leven nogal heen en weer geslingerd wordt. Jona wordt in zijn leven nogal heen en weer geschud.

Hij vlucht weg voor God, maar later wil hij toch doen wat God hem zegt.
 Hij belandt in zee en wordt heen en weer geschud op de golven tot hij wordt ingeslikt door een vis.
 Drie dagen en nachten wordt hij heen en weer geslingerd in de vis.
 Tot de vis hem uitspuugt op het land.

- Eerste Schriftlezing: Genesis 2:4b-8 en 15 (NBV)

4b In de tijd dat God, de HEER, aarde en hemel maakte, 5 groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God, de HEER, had het nog niet laten regenen op de aarde, en er waren geen mensen om het land te bewerken; 6 wel was er water dat uit de aarde opwelde en de aardbodem overal bevloede. 7 Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen. 8 God, de HEER, legde in het oosten, in Eden, een tuin aan en daarin plaatste hij de mens die hij had gemaakt.

...

15 God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken.

- We luisteren naar: Lied 981:1, 2 en 5

- Tweede Schriftlezing: Psalm 139:13-16 en 23-24 (NBV)

13 U was het die mijn nieren vormde,
 die mij weefde in de buik van mijn moeder.
 14 Ik loof u voor het ontzaglijke wonder van mijn bestaan,
 wonderbaarlijk is wat u gemaakt hebt.

Ik weet het, tot in het diepst van mijn ziel.
 15 Toen ik in het verborgene gemaakt werd,
 kunstig geweven in de schoot van de aarde,
 was mijn wezen voor u geen geheim.
 16 Uw ogen zagen mijn vormeloos begin,
 alles werd in uw boekrol opgetekend,
 aan de dagen van mijn bestaan ontbrak er niet één.
 17 Hoe rijk zijn uw gedachten, God,
 hoe eindeloos in aantal,
 18 ontelbaar veel, meer dan er zandkorrels zijn.
 Ontwaak ik, dan nog ben ik bij u.

...

23 Doorgrond mij, God, en ken mijn hart,
 peil mij, weet wat mij kwelt,
 24 zie of ik geen verkeerde weg ga,
 en leid mij over de weg die eeuwig is.

- We luisteren naar: *'De rivier'* (Opwekking 642)

https://content1b.omroep.nl/urishieldv2/127m5f3afb314f1036c7006019206700000.a320e74b82dbb2924beceb5a1ddbe8aa/eo/samengeloven/160510_02C_De%20rivier.mp4?sethdr=Content-Type:application/octet-stream
 Zie zo nodig: <https://www.eo.nl/thema/samen-geloven/nederland-zingt-liederen>

- Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Als christenen kijken we naar onze leefomgeving. Naar de wereld waarop we bestaan. En met onze gelovige bril zeggen we: het is de schepping van God. Wat we zien, waar we in leven – dat is geschapen. Is door God gewild en gegeven als bestaansmogelijkheid voor planten, bomen, dieren en mensen.

We kunnen daar ontzettend van genieten. Dat blijkt in deze dagen van corona extra als de parkeerplaatsen bij de natuurgebieden vol lopen. Mensen willen naar buiten, ontspannen en kiezen daarvoor ook de mooie natuur uit. En dan zie je ook dat zelfs in deze kale, kille wintertijd je omgeving prachtig kan zijn. Elk jaargetijde heeft wat.

En veel mensen, zeker degenen die niet zo mobiel zijn, genieten van de natuurfilms die worden uitgezonden op de TV.

Schitterend om te zien allemaal.

Toch vind ik het ook lastig om zo met de natuur, met de schepping om te gaan. Ik geniet er zelf ook graag en geregeld van. Ik beleef echter ook een ‘maar’.

Er zijn natuurrampen: aardbevingen, tsunami's, wolkbreuken, orkanen, e.d. Er zijn ziekten. Al bijna een jaar weten we hoe het coronavirus huishoudt. En hoe het gevolgen heeft voor lichamelijke en geestelijke gezondheid, voor omgang met elkaar en de economie. En dan heb ik het nog niet eens over kankergezwellen die in diezelfde natuur ook van grote en vaak afschuwelijke invloed zijn.

Dat zit ook in de natuur. Er is een harde, donkere kant. En daar moet je je als gelovige ook toe verhouden. Hoe ga je met die kant om als je gelooft in God als schepper?

En wat ook in die natuur zit is de mens. Wij zijn er volop onderdeel van. We zijn nota bene óók schepsel van God. En God heeft ons een gigantische vrijheid gegeven. Hij maakte geen mensen als robots die met een chip er in precies zouden doen wat God graag ziet. Nee, hij liet ons de keuze. Hij liet ons zelfs de ruimte om het anders te doen dan hij graag ziet. Er is blijkbaar ruimte om onze eigen weerbarstige keuzes te maken. Om een andere kant op te gaan. Om ons eigen belang te laten overheersen. Om niets en niemand te ontzien.

En zo kan ik niet anders dan zeggen, dat wij ook zelf aan heel veel ellende om ons heen schuldig zijn. Oorlog en geweld. Moord en doodslag. Hongersnood. Ook als ik denk aan onze invloed op de natuur. En als ik denk hoe wij met de schepping omgaan. Kijk naar hoe we medemensen behandelen. Maar ook hoe we de natuur kapot maken. Bodemschatten raken uitgeput. Lucht en water raken vervuild. Loop eens een rondje en je ontdekt het: overal zwerfvuil en meer. En in het nog grotere verband merk je hoe het klimaat verandert.

Een deel van de situatie laat zich zó verstaan: de schepping is nog niet af. Er is een voortgaande schepping. God onderhoudt waar hij aan is begonnen. Hij is trouw aan wat hij begon. Hij gaat met ons mee de geschiedenis door.

En ik denk dat we ons als mensen heel goed moeten bezinnen op hoe de schepping is. En bedoeld is. God heeft ons ruimte om te leven gegeven. Hij zorgde voor droge grond onder de voeten. Een dak boven ons hoofd. En steun in de rug. De schepping is een gigantisch geschenk aan ons in bruikleen gegeven.

Genesis 2:15 geeft een handvat ook na te denken over hoe het bedoeld is. En wat er van ons verwacht wordt. Hoe ga je met het Godsgeschenk om? Daar gaat het over de tuin van Eden – beeld van de schepping. *“15 God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken.”* (NBV). Het Hebreeuwse woord voor *‘bewerken’* kun je ook vertalen met *‘dienen’*. En het Hebreeuwse woord voor *‘waken’* kom je tegen in het woord *‘smeris’*. Jiddisch voor politieagent.

En zo wordt er in diverse vertalingen geprobeerd de betekenis van die beide woorden te vatten:

Bewerken, zorgen. bouwen, bebouwen, dienen aan de ene kant. Je mag met de aarde aan de gang. De aarde in cultuur brengen. Gebruiken.

En aan de andere kant wordt er gesproken over: waken, oppassen, bewaren, bewaken, hoeden, behoeden. Gebruik is dus goed. Maar niet zó dat het tot misbruik leidt. Tot vervuilen, verstoren, verzieken. Tot uitputting, kaalslag of nog erger. Gaan we zo met de schepping om, dat die steeds weer een plek om te leven is voor mens en omgeving?

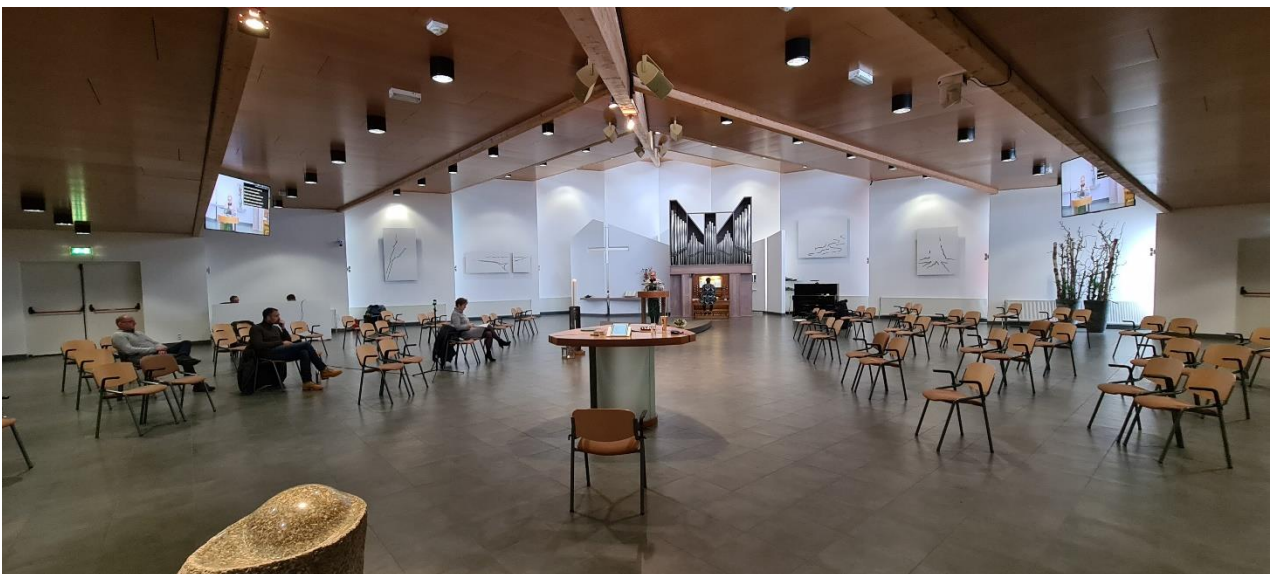
Dat betekent bezinning op onze taak:

Hoe gaan we om met de ons toevertrouwde opdracht?

En dan luister ik nog eens naar Psalm 139. De dichter beseft dat hij een schepsel is. God heeft hem geschapen, van het allerkleinste begin af. En God is meegaan vanaf dat prille vormeloze begin.

En van uit dat diepe geloofsbesef komt de vraag naar boven: Is er geen verkeerde weg in mij? De dichter vraagt om in de spiegel te kijken. Om samen met God jezelf eerlijk en oprecht in de ogen te kijken. En je de vraag te stellen: hoe ga ik om met het geschenk van de schepping? Is het ook echt dienen en bewaken?

Amen.

- We luisteren naar: Lied 978:1 en 4
- Gesprek met Alex

Wie ben je?

Wat doe je in het dagelijks leven?

Hoe ben je zo geraakt door duurzaamheid?

Wat doe je aan duurzaamheid?

Presentatie Alex

Wat is je motivatie?
Wie of wat inspireert je?

Is er een lid of dat je motiveert?

- We luisteren naar: *'Man in the mirror'* van Michael Jackson
<https://www.youtube.com/watch?v=PivWY9wn5ps>

In de videoclip komt geen enkel bewegend beeld van Michael Jackson voorbij, je ziet voornamelijk beelden van gewelddadige historische gebeurtenissen, resulterend in een nucleaire explosie, gevolgd door beelden die hoop en vrede uitdrukken. Het lied daagt uit om de verandering te maken.

DIENST VAN HET ANTWOORD

- Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Dankgebed

Dank, Here God,
voor de aarde aan ons geschonken;
voor de ruimte om te leven en te werken;
voor de grond onder onze voeten om te bebouwen en te bewaken.

Dank voor alle kennis en kunde
die gebruikt wordt om de aarde te bewerken.
In allerlei opzichten, op allerlei manieren.
Dank, Here God,
voor ieder die werkt met hoofd, hart en handen.

Voorbeden

(Bevrijd ons)

God, maar waarom zijn we soms zo dom?
Waarom verknoeien we zoveel kansen?
Waarom wordt het milieu verpest
en wordt de sfeer verziekt?
Dat moet te maken hebben
met iets wat diep in ons leeft.

Daarom vragen we u:
Bevrijd ons van onze kortzichtigheid,
waardoor we niet nadenken
over de gevolgen van wat we doen
en zo sommige dingen onbedoeld

voor onszelf verknoeien.

Bevrijd ons van het eeuwige ikke-ikke,
 waardoor we geneigd zijn
 alleen rekening met onszelf te houden
 en het daarbij soms verpesten
 voor andere mensen.

Bevrijd ons van de haat en de angst,
 die ons soms blind maken,
 ons gezonde verstand uitschakelen
 en ons aanzetten tot dingen,
 die we later moeten bezuren.
 God, help ons goed te maken
 wat nog goed te maken valt.
 En geef ons de kans
 om het een andere keer beter te doen.

(Bevrijd ons_Greet Brokerhof_Zeg het maar gewoon_2_p71)

Als de natuur zijn gang gaat,
 geeft en neemt;
 als de natuur ons ook confronteert
 met ziekte en gebrek,
 met tekort en mislukking,
 ja, met de dood –
 help ons dan om daaraan voorbij te komen.
 Om te ontdekken en ervaren,
 dat u ons wegen wijst die werkelijk toekomst bieden.

Ziekte
 Verjaardag
 Overlijden

Stil gebed

Onze Vader

Onze Vader die in de hemelen zijt,
 uw Naam worde geheiligd;
 uw Koninkrijk kome;
 uw wil geschiede
 gelijk in de hemel alzo ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood,

en vergeef ons onze schulden,
 gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren,
 en leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van u is het Koninkrijk
 en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid.
 Amen.

- Delen van de bloemengroet:

- Inzameling van de gaven:

1. Enjoycleaningup

Tekst Peter: Het gaat om een IJsselsteinse organisatie die op een positieve manier iets wil doen tegen de vervuiling van onze aarde. Daarbij wordt o.a. gebruik gemaakt van (getrainde) honden die helpen om het zwerfafval op te ruimen. En er zijn gerichte schoonmaakacties op verschillende plaatsen.

2. College van Kerkrentmeesters

Omdat we niet kunnen collecteren in de eredienst vragen we u om uw collecte digitaal bij te dragen. We doen dat in het volle besef van onzekerheden bij gemeenteleden, ook op financieel gebied. Twee manieren om uw bijdrage te doen:

- U kunt uw bijdrage overmaken op de rekening van het College van Diakenen: NL43 RABO 0159 278 325 t.n.v. Diaconie Protestantse gemeente IJsselstein
- U kunt bijdragen via deze QR code.

Wij danken u van harte voor uw gift!

Namens het College van Diakenen en het College van Kerkrentmeesters:
 Jannie Schimmel en Daniëlle van den Houten.

AAN HET EINDE

- We luisteren naar het slotlied: *'Heer, uw licht en uw liefde schijnen'* (Opwekking 334)

https://content1a.omroep.nl/urishieldv2/127m2f5d2ee1322c4218006019321300000.e9b032c12ca8c7c7950f26fc62a9960d/eo/samengeloven/160308_12_Heer%20uw%20licht%20en%20uw%20liefde%20schijnen.mp4?sethdr=Content-Type:application/octet-stream

Zie zo nodig: <https://www.eo.nl/thema/samen-geloven/nederland-zingt-liederen>

- Uitzending
- Zegen

*Moge de weg je zeggen:
volg me maar*

*Moge de ster je zeggen:
richt je vaart op mij*

*Moge de grond je zeggen:
bezaai me.*

*Moge het water je zeggen:
drink me*

*Moge het vuur je zeggen:
warm je*

*Moge de boom je zeggen:
schuil in mijn schaduw*

*Moge de vrucht je zeggen:
pluk me, eet me.*

*En als je de weg kwijtraakt;
geen vaste grond meer vindt
en dreigt te verdrinken;
Als het vuur is gedoofd en je kou lijdt
in een nacht zonder sterren;
als de bomen kaal zijn
en je honger en dorst hebt,*

*Dan moge zijn STEM je zeggen:
Wees niet bang, Ik zal er zijn.*

- We zeggen: Amen!
- Orgelspel